

Muzy w szpitalu, sztuka i medycyna. Sprawozdanie z konferencji w Ankonie (Włochy) w dniu 10. maja 2016 r. poświęconej Projektowi Musa i zaproszenie na konferencję ECArTE w Krakowie 13-16.09. 2017 r.

Muses in hospital. Arts and medicine. Sprawozdanie z konferencji w Ankonie (Włochy) w dniu 10. maja 2016 r. poświęconej Projektowi Musa i zaproszenie na konferencję ECArTE w Krakowie 13-16.09. 2017 r.

Wieczorem dnia poprzedzającego międzynarodową konferencję, na temat terapii wspierających proces leczenia, w wypełnionej do ostatniego miejsca wielkiej sali widowiskowej Teatru Muz w Ankonie odbył się wspaniały koncert. Uczestniczyli w nim nie tylko zagraniczni goście i organizatorzy *Projektu Musa* ale przede wszystkim liczna rzesza wolontariuszy, bez których projekt istniałby tylko na papierze, bo był to koncert będący podziękowaniem za ich bezinteresowną pracę z chorymi dziećmi. Projekt Musa miał bowiem popularyzować różne, niekonwencjonalne rodzaje terapii wspomagających proces leczenia dzieci hospitalizowanych, w tym szeroko rozumianą arteterapię.

Projekt realizowany był od 1. stycznia 2014 i miał zakończyć się 31. grudnia 2015 r., ale przedłużony został do 30. czerwca 2016 r. Uczestniczyło w nim 5 krajów: Włochy, Łotwa, Walia (UK), Turcja i Polska. Koordynatorem projektu była Fundacja Salesi (*Fondazione dell'Ospedale G. Salesi*) mająca swoją siedzibę właśnie w Ankonie, a jej liderem p. Annarita Settimi Duca. Ze strony polskiej w projekcie uczestniczył Uniwersytet w Białymstoku, reprezentowany przez panie dr Beatę Boćwińską-Kiluk i mgr Urszulę Namiotko.

Autorka niniejszego sprawozdania była ekspertem ds. arteterapii, desygnowanym przez stronę polską do oceny projektu. Wiązało się to z określonymi obowiązkami: wygłoszeniem referatu w sesji plenarnej – jako temat wybrałam kształcenie wrażliwości studentów pedagogiki przygotowujących do roli arteterapeutów metodami edukacji kulturalnej i arteterapii (*Teaching sensitivity of arts therapy students through works of art contemplation, listen to music, reading of belles-letters and creative writings. Author's method*) oraz udziałem w publicznej dyskusji zamykającej konferencję. Eksperci,

siedzący na scenie, odpowiadali na pytania przygotowane przez prowadzącego, czemu przysłuchiwała się publiczność.

Program konferencji wypełniły wystąpienia organizatorów, podsumowujących projekt oraz referaty ekspertów z poszczególnych krajów, przedstawiające terapie uwzględnione w projekcie. Wszystkie wystąpienia były bogato ilustrowane, więc dające się zapamiętać, jest to o tyle istotne, że mimo wysłania streszczeń, zgodnie z wymaganiami organizatorów, nie wydrukowano materiałów konferencyjnych. Dostaliśmy tylko ładnie wydane opracowanie, pt.: *Music, performing and creative Arts professions involved in healthcare: a portal for VET promotion and mutual recognition of profile*.

Czytelników „Przeglądu Biblioterapeutycznego” interesować by mogło, jak sądzę, czy w Projekcie uwzględniona była biblioterapia, a zwłaszcza tak dobrze w Polsce znana i opisywana bajkoterapia. Otóż nie, i przyznam, że byłam tym nieco rozczarowana, bo przecież byliśmy w ojczyźnie Pinokia! Jakże zatem rodzaje terapii z udziałem sztuki i nie tylko uwzględniał Projekt Musa? Były to: muzykoterapia, terapia śmiechem (Doktor kłown), terapia z udziałem zwierząt (Pet therapy), arteterapia wizualna, choreoterapia, dramoterapia i terapia zajęciowa. Osoby uczestniczące w naukowej części projektu miały za zadanie zbadać i opisać sytuację wybranych dziedzin terapii wspomagających proces leczenia szpitalnego w swoich krajach. Najdokładniej przedstawił ją p. Shyam Patiar, reprezentujący Wielką Brytanię, zarówno w swoim wystąpieniu konferencyjnym jak i raporcie zamieszczonym we wspomnianym wyżej wydawnictwie. Nic dziwnego. Zjednoczone Królestwo ma najlepiej w Europie zorganizowany system kształcenia w podstawowych czterech dziedzinach terapii przez sztukę (Muzykoterapia, Arteterapia wizualna, Terapia tańcem i Dramoterapia), a prof. dr Diane Waller - największy współczesny autorytet w dziedzinie arteterapii, długoletnia reprezentantka zawodowych arteterapeutów w brytyjskim ministerstwie zdrowia, autorka, znanej także w Polsce, książki poświęconej historii arteterapii w tym kraju - była przecież współzałożycielką ECArTE (*European Consortium for Arts Therapies Education*)(1991).

Przyznam jednak, że największe wrażenie zrobiły na mnie wystąpienia poświęcone geloterapii czyli terapii śmiechem prowadzonej przez kłownów. Historię tej niepoważnej z nazwy, ale bardzo wartościowej terapii przedstawiła ekspertka z Francji, pani Caroline Simonds, Francja zaś to kraj w którym terapia śmiechem została zainicjowana i ma tradycje sięgające końca XVIII w., kiedy to publiczne szpitale i sierocińce zaczęły odwiedzać artyści cyrkowi przynosząc chwile radości przebywającym tam chorym. Pani Simonds pokazała też film obrazujący pracę kłownów w szpitalu z ciężko chorymi małymi pacjentami. Geloterapia w wykonaniu tych artystów to nie jest tylko jednorazowy występ ale cały cykl szczegółowo przemyślanych scenek teatralnych towarzyszących dziecku we wszystkich fazach jego pobytu w szpitalu i kolejnych procedurach medycznych, jakim jest poddawane. Profesjonalizm p. Simonds był tak widoczny, że zapytałam ją o wykształcenie, i tak jak przypuszczałam, dowiedziałam się, że ukończyła szkołę

aktorską w USA, ale w charakterze kłowna pracuje jako wolontariuszka. Poczucie humoru charakteryzuje ludzi inteligentnych, a do perfekcyjnego wykonywania każdej pracy potrzebna jest duża wiedza, a tą zaimponowała mi pani Simonds: znała postać Stańczyka, błazna króla Zygmunta Starego!

Jeszcze kilka słów o raporcie końcowym Projektu Musa. Celem badań prowadzonych równolegle w pięciu krajach było określenie i porównanie kompetencji zawodowych profesjonalistów z siedmiu dziedzin wspierających opiekę medyczną w szpitalach (Healthcare), a ponadto propagowanie podejścia holistycznego, wymiana doświadczeń, zainteresowanie społeczności lokalnych różnymi formami wolontariatu.

Zarówno raport, jak i referaty konferencyjne oraz warsztaty pokazały – co nie jest zaskoczeniem – że problemy te wyglądają różnie w różnych krajach. Bibliografia publikacji dołączonych do raportów z poszczególnych krajów świadczy, że ich autorzy dość często wychodzili poza temat zakreślony w nazwie projektu, jeśli zaś chodzi o raport z Polski, to mimo nadzwyczaj dużej liczby pozycji literaturowych, zauważyć w nim można brak co najmniej kilku znaczących nazwisk oraz instytucji kształcących w zakresie arteterapii (np. brak jest Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, która prowadzi regularne studia Arteterapia, Nie jest to wina autorek raportu, ale generalnie niechęci do dzielenia się informacjami; np. na ankietę zamieszczoną przed kilku laty na stronie www.kajros.pl zawierającą pytania dotyczące sytuacji zawodowej osób zajmujących się arteterapią, określających siebie mianem arteterapeutów, odpowiedziało zaledwie 6 respondentów...

Twórcy Projektu Musa proszą, by zainteresować nim możliwie szerokie grono obywateli różnych krajów. Adresy internetowe projektu to:

www.musaproject2014.eu/jobcenter

www.musaproject2014.eu

Tematy poruszone na konferencji w Ankonie mieszczą się w problematyce, jakiej dotyczyć będzie XIV Europejska konferencja ECArTE 13 -17. września 2016 r. mająca odbyć się w Krakowie, a konkretnie w Akademii Ignatianum. W tego typu konferencjach zwykle uczestniczą przedstawiciele wszystkich kontynentów, będzie to więc niepowtarzalna okazja spotkania się „Face to face” ze światową arteterapią. Formularz zgłoszeniowy na stronie

ecarteconference.2017

Jako Konsultant tej konferencji i Reprezentant ECArTE w Polsce serdecznie zapraszam.

Wita Szulc

